Postbus 234
7300 AE Apeldoorn
088 310 4000
info@vnog.nl
www.vnog.nl

Gemeente Oost Gelre
De heer F. Noordink
Varsseveldseweg 2
7131 BJ Lichtenvoorde

Datum	:	5 september 2025
Uw kenmerk	:	2025EA1200
Ons kenmerk	:	25-73093/25-102233/TS/JF
Behandeld door	:	T. Spijkers
Afschrift aan	:	Archief, de heer Boulhrir (Omgevingsdienst Achterhoek)
Bijlage(n)	:	I t/m IV
Onderwerp	:	Verzoek om advies externe veiligheid omgevingsplan bedrijfshotel op bedrijventerrein De Laarberg te Groenlo

Geachte heer Noordink,

Op 28 augustus 2025 heeft u ons advies gevraagd met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling aan het Bolwerk en de Batterij in Groenlo. De initiatiefnemer is voornemens om een bedrijfshotel voor arbeidsmigranten te realiseren. Het voornemen is om in het plangebied enkele appartementsgebouwen met in totaal 348 bedden te realiseren. Voor de ontwikkeling is een wijziging van het omgevingsplan nodig. In deze brief en bijlage leest u ons advies.

Waar hebben wij naar gekeken
Bij een ruimtelijke ontwikkeling is het bereiken en in stand houden van een veilige fysieke leefomgeving het uitgangspunt. In dit advies hebben wij integraal gekeken naar het aspect omgevingsveiligheid. Dit omvat op de eerste plaats de risico's die relevant zijn bij het transport, de productie, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Tot omgevingsveiligheid rekenen we op de tweede plaats andere thema's die invloed hebben op de veilige fysieke leefomgeving. Het gaat dan met name om de thema's veilige energietransitie en klimaatveiligheid. Ook brand-veiligheidsaspecten nemen we mee in onze advisering.

Op basis van risico's, scenario's en interventiemogelijkheden zijn we tot het volgende advies gekomen. Door dit op te volgen, verkleint u de kans op calamiteiten, of - als er zich toch een ongeluk voordoet - beperkt u de gevolgen. Het advies van de GHOR is onverkort in dit advies overgenomen.

Advies
Wij adviseren u medewerking te verlenen aan het initiatief, indien het advies van Omgevingsdienst Achterhoek is verwerkt. In aanvulling op het advies van de Omgevingsdienst verzoeken wij u de volgende adviezen te verwerken in uw besluitvorming:

1. **Vluchtroutes**: Zorg ervoor dat er vluchtroutes zijn gericht van de risicobron af. Bij een brand, explosie of gifwolk moeten aanwezigen de gelegenheid hebben om veilig te vluchten. Minimaal één (nood)uitgang dient van de risicobron af gericht te zijn. Het betreft de risicobronnen; hogedrukaardgasleiding en de N18. Alle (nood)uitgangen moeten logisch aansluiten op de bestaande infrastructuur binnen en buiten het plangebied.
2. **Zelfredzaamheid van aanwezigen:** De zelfredzaamheid van de aanwezige personen dient zo groot mogelijk te zijn. Geadviseerd wordt om per complex een ontruimingsplan te hebben en elkaar te helpen bij de ontvluchting indien nodig. Wanneer er sprake is van een fakkelbrand, is er voor de brandweer geen mogelijkheid om te assisteren bij de ontruiming. Daarom is het van belang dat de aanwezigen zichzelf in veiligheid kunnen brengen.
3. **Risicocommunicatie:** Het treffen van maatregelen inzake risicocommunicatie rond graafwerkzaamheden en de ligging van de hogedruk aardgasleiding door Gasunie.
4. **Mechanische ventilatie:** Voor het geval zich een toxisch scenario voordoet, is het belangrijk dat binnen geschuild kan worden. Dit betekent: ramen en deuren sluiten én het ventilatiesysteem kunnen uitschakelen. Zorg er daarom voor dat een eventueel aanwezige mechanisch ventilatiesysteem handmatig door bewoners kan worden uitgezet. Ook dit moet in de risicocommunicatie meegenomen worden.

In bijlage I van deze brief vindt u de bijbehorende scenario's en effecten van deze risicobronnen en het uitgangspunt voor wat het betekent voor desbetreffende logiesfunctie. Daarnaast worden de voorgestelde maatregelen en het bijbehorende restrisico toegelicht.

Tot slot
We vertrouwen erop dat wij u met dit advies van dienst zijn geweest. Heeft u vragen over het advies of wilt u overleggen? Neem dan gerust contact op met T. Spijkers via telefoonnummer 088-3106434 of per e-mail t.spijkers@vnog.nl.

We ontvangen graag een terugkoppeling van u over wat u met ons advies gedaan heeft. Dit is van groot belang om ons operationeel goed voor te bereiden. Mocht u afwijken van het advies, dan ontvangen wij graag een motivatie.

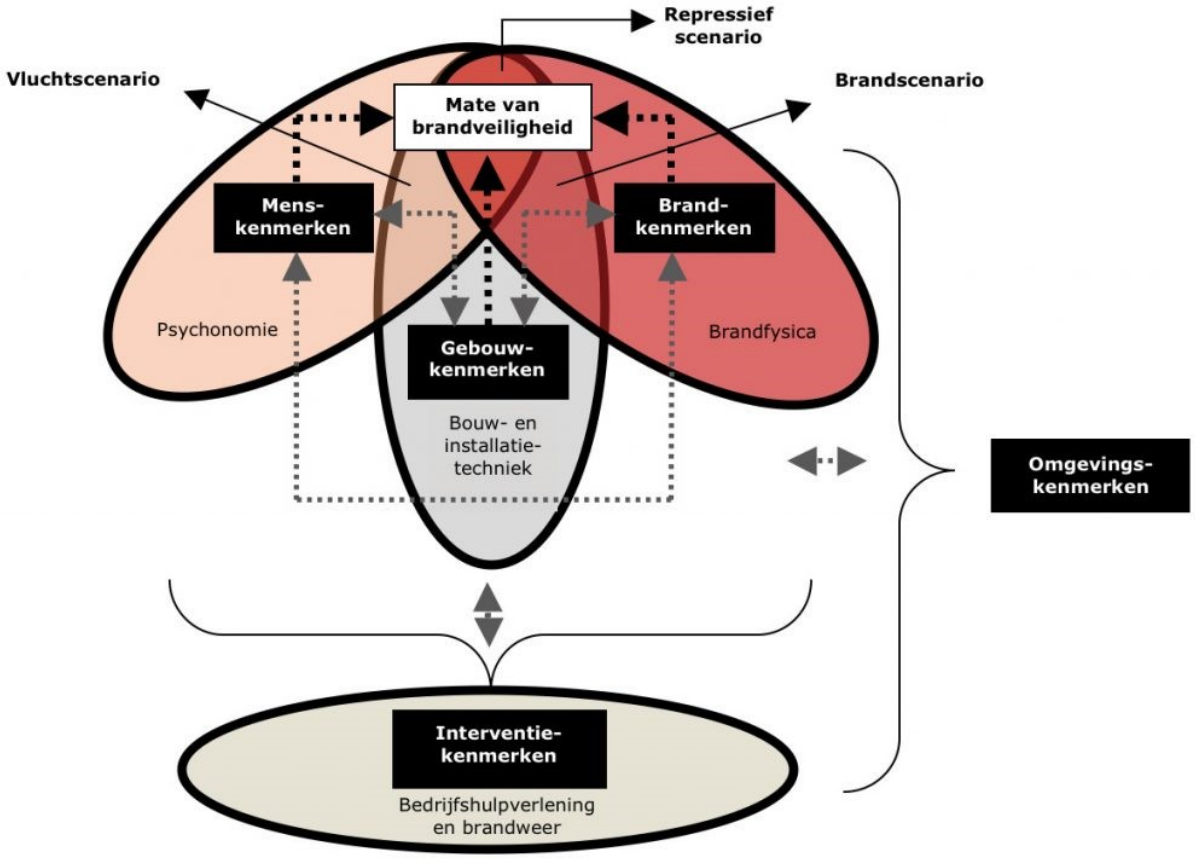
Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland,

H. Eshuis
teamleider Omgevingsveiligheid

Bijlage I – Advies omgevingsveiligheid

Bij het beoordelen van dit plan hebben wij de veiligheidsrisico's in beeld gebracht aan de hand van mogelijke scenario's. Dit doen wij op basis van risicogericht werken en met behulp van het kenmerkenschema. De mate van veiligheid wordt bepaald door het samenspel van de kenmerken in het schema. Door deze kenmerken te beschrijven worden scenario's geformuleerd waarmee de aanwezige risico's kunnen worden vastgesteld.

Figuur 1- Kenmerkenschema, NIPV

Omschrijving ontwikkeling

Het plangebied betreft de locatie op het industrieterrein de Laarberg aan het Bolwerk en de Batterij in Groenlo. De initiatiefnemer is voornemens om een bedrijfshotel voor arbeidsmigranten te realiseren. Het voornemen is om in het plangebied enkele appartementsgebouwen met in totaal 348 bedden te realiseren.

Analyse risico

<u>Omgevingskenmerken</u>

De geografische ligging van deze ontwikkeling is medebepalend voor de fysieke veiligheid. Voor deze ontwikkeling zijn onderstaande omgevingskenmerken van toepassing.

- De voorgenomen ontwikkeling is gelegen op een industrieterrein.

Gebouwkenmerken

De inrichting van een gebouw, evenals de bouw- en installatietechnische voorzieningen ervan zijn van invloed op het veiligheidsniveau. Binnen dit object zijn de volgende gebouwkenmerken te onderscheiden.

- In dit stadium zijn de gebouwkenmerken nog niet bekend. Het is noodzakelijk dat het bouwplan conform Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) wordt gerealiseerd. Voor betreffende gebruiksfunctie betekent dit in ieder geval; brandcompartimentering, beschermde subbrandcompartimentering en een brandmeldinstallatie. In basis is een bedrijfshotel een logiesfunctie.

Menskenmerken

Het (te verwachten) menselijk gedrag is van invloed op de mate van brandveiligheid. Het gaat hierbij om zowel sociale als persoonlijke factoren. Onderstaande menskenmerken zijn van toepassing.

- Er wordt verondersteld dat de aanwezige personen binnen het bedrijfshotel zelfredzaam zijn, het bedrijfshotel is namelijk bestemd voor arbeidsmigranten. Wel is communicatie een mogelijk aandachtspunt bij een eventuele ontruiming.

Incidentkenmerken /Risicobronnen

Incidentkenmerken beschrijven de effecten die worden veroorzaakt door het falen van een risicobron, wat kan leiden tot brand, explosie of het vrijkomen van gevaarlijke stoffen. Onderstaande incidentkenmerken zijn van toepassing:

- Fakkelbrand hogedruk aardgasleiding; in het plangebied kan dit resulteren tot gemiddelde schade. Bijvoorbeeld; brandhaarden, vervorming van hout en kunststof. Breuk dubbelglas.
- Gifwolk; een incident op de Twenteroute kan in het plangebied resulteren tot een giftige wolk.

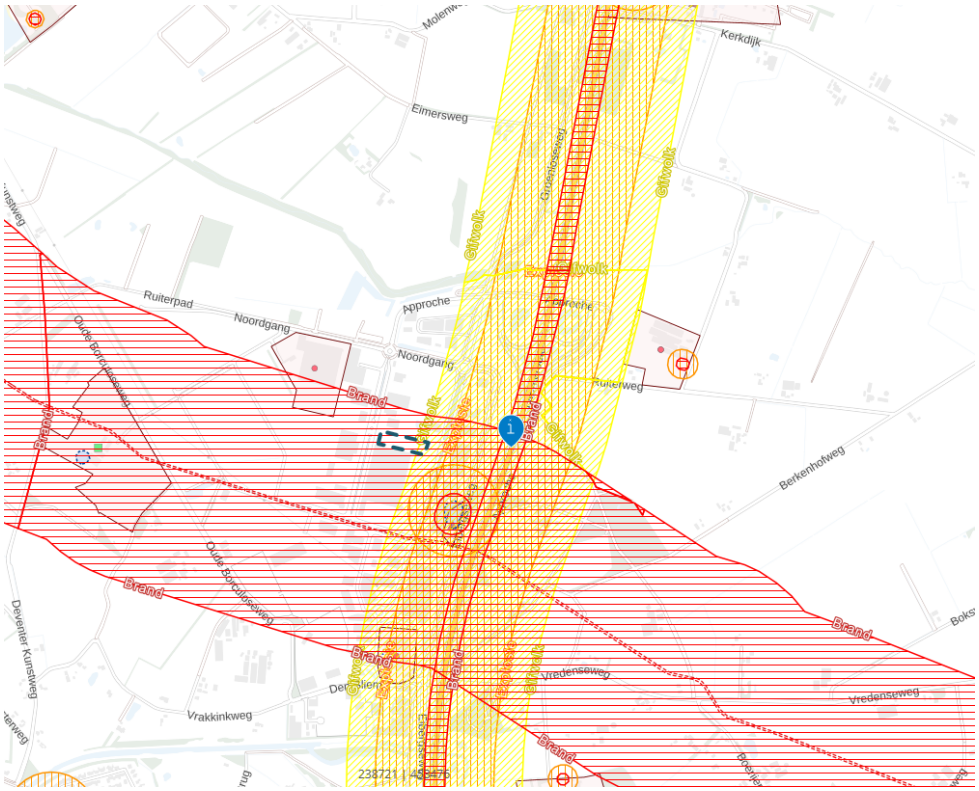
Risicobronnen

Activiteiten met externe veiligheidsrisico's worden risicobronnen genoemd. In Bijlage VII van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn specifieke activiteiten als risicobronnen aangewezen, waaronder:

- Activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
- Het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen (weg, water en spoor).
- Buisleidingen met gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal.
- Windturbines die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit.

Risicobronnen worden beschouwd als relevant wanneer het invloedsgebied en/of het effect van de risicobron (deels) binnen het plangebied ligt. In of nabij het plangebied zijn de volgende risicobronnen aanwezig:

- Hogedruk aardgasleidingen A-579 en A-628,
- Wegvervoer, N18 Twenteroute.

Figuur 2- Uitsnede Portaal Atlas Veiligheid (29-8-2025)

<u>Interventiekenmerken</u>

De respons van de brandweer voor redding en brandbeheersing, evenals de inzet van een interne hulpverleningsorganisatie, zijn van invloed op de mate van brandveiligheid. Voor dit object zijn onderstaande interventiekenmerken van toepassing.

- Interne hulpverlening: met betrekking tot het scenario van een gifwolk is het belangrijk om vanuit de interne organisatie ramen / deuren te sluiten en de mechanische ventilatie handmatig uit te schakelen.
- Bij scenario fakkelbrand is het belangrijk om te vluchten van de buisleiding af.
- Bij een scenario fakkelbrand is er sprake van een defensieve inzet van de brandweer, dit in verband met de hittestraling.

Scenario's en bijbehorende risico's

In de aanvraag en op basis van de kenmerken uit het kenmerkenschema zien wij de volgende scenario's met de bijbehorende risico's.

- Fakkelbrand; buisleidingincidenten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door (graaf) werkzaamheden. de effecten van een fakkelbrand zijn warmtestraling en rook. Hierdoor kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving ontstaan.

Figuur 3- scenarioboeken.nipv.nl/externe veiligheid fakkelbrand

- Gifwolk; een ongeval op het spoor of op de IJssel kan resulteren tot een gifwolk in het plangebied. De omvang van een giftige wolk is afhankelijk van de inrichting van de omgeving en de weersomstandigheden. De effecten van een gifwolk kan resulteren in het overlijden van personen.

Figuur4- scenarioboeken.nipv.nl/externe veiligheid gifwolk

Restrisico

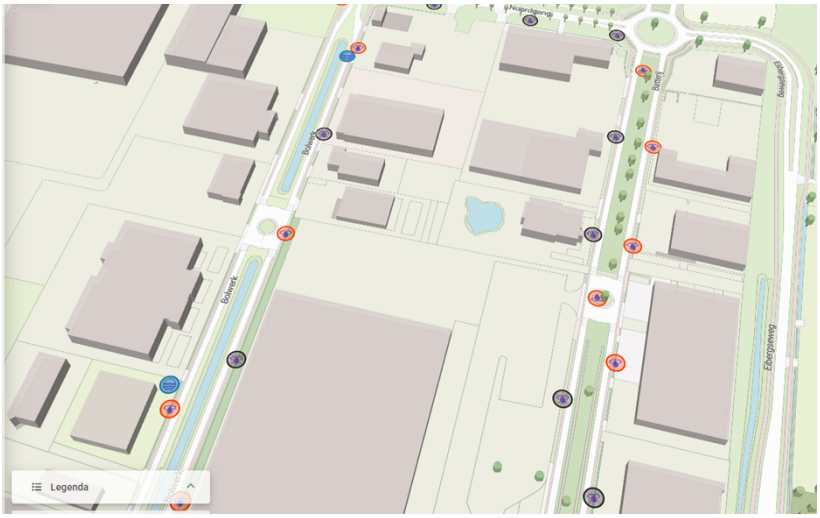
Het uitvoeren van de benoemde maatregelen onder het kopje 'advies' hebben een positief effect op de veiligheid. Veel risico's worden met deze maatregelen verkleind of weggenomen. De huidige en toekomstige situatie vallen met het beschreven scenario binnen het repressief handelings-perspectief van VNOG. Risico's kunnen echter nooit geheel worden weggenomen. Bij het ergst mogelijke scenario is het effectgebied van risicobronnen vaak groter dan het plangebied. In die gevallen stijgt het incident boven de repressieve mogelijkheden van VNOG uit. De hulpbehoefte is dan groter dan hetgeen VNOG aan hulp kan bieden. Het is aan het bevoegd gezag om het belang van de ruimtelijke ontwikkeling te wegen, in combinatie met de door VNOG geadviseerde maatregelen en dan te beslissen of het restrisico geaccepteerd wordt.

Bijlage II – Aspecten in relatie tot de veilige fysieke leefomgeving

Naast het aspect omgevingsveiligheid zijn er verschillende andere factoren die bijdragen aan een veilige fysieke leefomgeving. Elk van deze aspecten speelt een rol in het beschermen van zowel de mens als de natuur tegen mogelijke risico's. Ze zijn met elkaar verweven en dragen gezamenlijk bij aan het creëren van een omgeving die niet alleen veilig is, maar ook duurzaam en toekomst-bestendig.

Bereikbaarheid, opstelplaats en bluswatervoorzieningen

De ontwikkeling is nog op hoofdlijnen, verdere uitwerking zal moeten blijken of de bereikbaarheid, opstelplaatsen en bluswatervoorziening toereikend zijn. In basis zijn er mogelijkheden en is er bluswatervoorziening aanwezig aan beide zijden van het plangebied. In geval van een calamiteit moeten hulpdiensten de locatie kunnen bereiken en zich opstellen.

(Figuur 5- Bluswatervoorzieningen omgeving, bron: Digitwin VNOG)

Brandveiligheidsaspecten

De uitvoering van het plan moet de realisatie van logiesfunctie mogelijk maken. De (concept-) bouwtekeningen van het initiatief zitten, behoudens een overzichtstekening, niet bij de aan-geleverde gegevens. Op voorhand willen wij alvast meegeven aandacht te hebben voor de brandveiligheid. Het plan dient in basis dan ook te voldoen aan de eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Brandveiligheid is overigens ook een punt van aandacht bij het plaatsen van zonnepanelen. Een slechte of verkeerde installatie kan het brandrisico verhogen. Daarom vragen wij uw aandacht hiervoor bij de behandeling van de aanvraag voor de omgevingsvergunning.

Energietransitie

De energietransitie betekent een toenemende mate van het gebruik van nieuwe vormen van energie, zoals windturbines en zonneparken. Samen met energieopslag in batterijen en gebruik en opslag van waterstof en LNG, behoren deze aspecten vanwege hun risico's ook tot omgevings-veiligheid. Dat is dan ook de reden dat wij het hier ter sprake brengen. Indien er in een alternatieve energievoorziening wordt voorzien, dan wil VNOG graag betrokken worden bij de planvorming.

Klimaatveiligheid
Klimaatverandering brengt toenemende risico's met zich mee, zoals extreem weer, hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. Klimaatadaptatie omvat maatregelen die de leefomgeving weerbaarder maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. Hoewel deze maatregelen veel voordelen bieden, kunnen ze ook nieuwe uitdagingen met zich meebrengen. Een goed voorbeeld hiervan zijn groene daken en gevels, die steeds vaker worden toegepast vanwege hun positieve impact op waterbeheer, temperatuurregulatie en biodiversiteit. Ze kunnen echter ook brand-risico's met zich meebrengen, of om een andere manier van brandbestrijding vragen. Vanwege de groeiende populariteit en de diverse aandachtspunten die hierbij komen kijken, vragen wij uw aandacht voor deze ontwikkeling.

Gezondheid
De GHOR is onderdeel van VNOG en zij adviseert eveneens bij ruimtelijke ontwikkelingen om een adequate (geneeskundige) hulpverlening te kunnen borgen. Ook voor haar is een goede bereik-baarheid van ambulances van belang. Voor ambulances is het namelijk niet alleen van belang om zo snel mogelijk bij de (recreatie)woningen te kunnen komen, maar ook om zo snel mogelijk weer weg te kunnen rijden zonder hinder te ondervinden van andere (hulpverlenings-) voertuigen.

Voor ambulances geldt verder dat zij dichtbij de woningen geparkeerd kunnen worden. Obstakels op de weg, de stoep en het terrein dienen dus zodanig te worden ingericht dat ambulances snel en goed bij de woningen kunnen komen. Het beperken van trappen, paaltjes, drempels, grote bloembakken, e.d. draagt bij aan een goede bereikbaarheid van de woningen voor ambulances en brancards. Ook is een eenduidige, duidelijke bewegwijzering van belang, waarbij borden en nummers zodanig zijn geplaatst, dat bij een calamiteit in/bij woningen duidelijk is waar de hulpverleners naar toe moeten. Specifiek voor de realisatie van het bedrijfshotel de volgende aanvullende adviezen;

- Zelfredzaamheid bevorderen: zorg voor de beschikbaarheid van een AED in de nabije omgeving van het bedrijfshotel. Plaats een stop de bloedingset in de omgeving van een AED. Hiermee kunnen ernstige bloeding zo snel mogelijk gestopt worden.
- Geen veilige verzamelplek buiten het object: creëer een veilige verzamelplek buiten de gebouwen. Geef de verwijzing naar deze plek weer in de talen van de toekomstige bewoners en gebruik internationale symbolen voor de exacte aanduiding van deze plek.
- Maatregel nodig omdat het object in een aandachtsgebied ligt van een risicobron: breng de toekomstige bewoners op de hoogte (in meerdere talen) van de risico's van het verblijven in een effectgebied van een mogelijke risicobron.
- Object veroorzaakt een toename in de vraag naar zorg, dit kan leiden tot problemen in de zorgketen op het gebied van capaciteit: neem contact op met de huidige aanbieders van zorg over de gevolgen van deze (mogelijk anderstalige) uitbreiding van de zorgvragen.

Bijlage III - Wettelijk kader

Omgevingswet
In de Omgevingswet is een groot aantal vigerende wetten opgenomen die relevant zijn voor omgevingsveiligheid. In het kader van omgevingsveiligheid zijn het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) relevant.

De Omgevingswet geeft het bevoegd gezag instructieregels voor het omgevingsplan. In paragraaf 5.1.2 Bkl staan regels in relatie tot omgevingsveiligheid. Daarin staat onder andere aangegeven dat het bevoegd gezag rekening moet houden met het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. In artikel 5.14 Bkl wordt specifiek opdracht gegeven aan de gemeenten om bij het vaststellen van een omgevingsplan een keuze te maken in het aanwijzen van een voorschriftengebied.

Wet veiligheidsregio's (Wvr)
De Wet veiligheidsregio's (Wvr) beschrijft wat behoort tot brandweerzorg (Wvr, art. 3):

a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

VNOG adviseert het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald (Wvr, art 10).

De GHOR (Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio) is als onderdeel van de veiligheidsregio belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulp-verlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied (Wvr, art. 1).

De GHOR inventariseert de risico's van rampen en crisis en adviseert gevraagd en ongevraagd het bevoegd gezag hierover (Wvr, art. 10 en 14).

Bijlage IV – gebruikte documenten

De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van onderstaande aangeleverde gegevens:

- 20250828_advies EV bedrijventerrein Laarberg Groenlo;
- 20250508_Onderzoek omgevingsveiligheid Bedrijfshotel Laarberg Groenlo;
- 20250704_Motivering omgevingsplanwijziging Bolwerk Groenlo.